

Vanaf 2024 zigzaggend de
Gerit Krolbrug op en af 3

Alle projecten in kaart 6

Bezoekers van Groningen extra
in de watten gelegd 11

GRONINGEN BEREIKBAAR

DE INFORMATIEKRANT VAN GRONINGEN BEREIKBAAR | NR. 25 — NAJAAR 2023

Joost van de Beek (projectdirecteur Aanpak Ring Zuid) en René Schripsema (directeur Groningen Bereikbaar) bij de bouwkuip van de verdiepte ligging. Foto: Jeroen van Kooten.

DIRECTEUREN GRONINGEN BEREIKBAAR EN AANPAK RING ZUID DOEN DRINGENDE OPROEP

‘ALLEEN ALS IEDEREEN MEEHELPT, BLIJFT GRONINGEN IN 2024 DRAAIEN’

In 2024 zijn de laatste grote werkzaamheden aan het Julianaplein en de zuidelijke ringweg. Om Groningen bereikbaar te houden, moet het autoverkeer in de stad van maart tot september 2024 fors omlaag. René Schripsema (directeur Groningen Bereikbaar) en Joost van de Beek (projectdirecteur Aanpak Ring Zuid) kijken vooruit op Operatie Ring Zuid.

Op 2 september 2024 rijdt het autoverkeer in de stad Groningen over het nieuwe knooppunt Julianaplein, zonder verkeerslichten. Ook gaat het verkeer dan voor het eerst door de imposante verdiepte ligging van de zuidelijke ringweg. Mooie vooruitzichten, maar voor het zover is, moet er nog wel het een en ander gebeuren. Net als in februari 2022 staat de stad voor een grote verkeersoperatie. Toen, precies een week na het stopzetten van de coronamaatregelen, ging in Groningen Operatie Julianaplein van start. Daarbij werd het oude Julianaplein afgebroken en vervangen door een tijdelijk verkeersplein. Gedurende dertien weken hadden automobilisten in en rond de stad te maken met zware verkeershinder. Veel Groningers gaven gehoor aan de oproep om de auto te laten staan en op een andere manier naar en in de stad Groningen te reizen. De operatie bleek een succes: de werkzaamheden verliepen voorspoedig en ondanks alle afsluitingen kwam Groningen niet compleet vast te staan.

nog grotere uitdaging: Operatie Ring Zuid. “In deze periode gaan we het nieuwe knooppunt Julianaplein en de verdiepte ligging van de zuidelijke ringweg in gebruik nemen”, legt Joost uit. “Beide onderdelen van het project zijn de afgelopen jaren zoveel mogelijk ‘buiten het verkeer’ gebouwd. Nu komen we in de laatste fase van deze werkzaamheden. Het nieuwe Julianaplein moet worden aangesloten op de N7 en de A28. De verdiepte ligging moet aan de westzijde en de oostzijde worden aangesloten op de ringweg. We moeten dus een deel van de tijdelijke wegen afbreken en daarna alles afbouwen. Dat is een gigantische klus, die we in relatief korte tijd moeten uitvoeren. We moeten hier ontzettend veel mensen, materialen en machines voor inzetten. Het is een enorme puzzel.”

de tijdelijke wegen moet worden opgeruimd. Deze tijdelijke wegen zijn dus niet meer inzetbaar. En ten derde: er is nu meer autoverkeer op de weg. In 2022 kwamen we net uit de coronacrisis. Veel mensen waren nog gewend aan thuiswerken. Maar sindsdien zijn er in Nederland 500.000 auto's bij gekomen en die gebruiken we ook massaal. Het is nu nog moeilijker om het autoverkeer in en rond Groningen te beperken. Maar dat is wel noodzakelijk. Als we geen maatregelen nemen, komt het verkeer in Groningen in 2024 maandenlang compleet vast te staan.”

‘LAAT DE AUTO STAAN’

Om dit rampscenario te voorkomen, moet het autoverkeer in 2024 fors omlaag. Tijdens de operatie is het nodig dat er dagelijks 80.000 auto's minder op het wegennetwerk van Groningen rijden. Dat is een afname van 20 procent. Groningen Bereikbaar is al druk bezig met de voorbereidingen. “We doen een groot beroep op de werkgevers in de stad. We verwachten van hen dat zij hun medewerkers aansporen om

(vervolg op pag. 2)

VERDER IN DEZE KRANT:	
‘BOUWKUIP’ STATION GRONINGEN KRIJGT STEEDS MEER VORM	2
KIES VOOR ‘SLIM REIZEN’!	4
GEDEPUTEERDE JOHAN HAMSTER OVER RING WEST	5
BENO HOFMAN: ZO WAS HET OOI: DE GROTE MARKT	9
PRIJSPUZZEL	12

OPERATIE RING ZUID

Vanaf maart tot begin september 2024 krijgt Groningen te maken met een nieuwe,

LANGER, HEFTIGER EN MOEILIJKER

Operatie Ring Zuid in 2024 is te zien als een vervolg op Operatie Julianaplein uit 2022, maar er zijn volgens René drie belangrijke verschillen. “Ten eerste duurt deze nieuwe operatie een stuk langer: niet 13, maar 23 weken. Ook zijn de afsluitingen nog heftiger. Dat komt omdat een deel van

(vervolg van pag. 1)

vooral thuis te werken, buiten de spits te reizen of op de fiets of met het OV te gaan. Wat hierbij helpt, zijn aangepaste werken en lesroosters. Die roosters worden nu al gemaakt, vandaar dat we daar bovenop zitten. Daarnaast vragen we de medewerking van alle andere mensen die in 2024

in of naar de stad Groningen reizen, dus inwoners, forensen en bezoekers. Onze oproep is: laat de auto zo veel mogelijk staan. Denk nu alvast na over alternatieven."

VERTROUWEN

Drastisch minder autoverkeer in 2024 in Groningen. Deze uitdaging is fors, maar

René en Joost hebben er vertrouwen in dat het uiteindelijk gaat lukken. "Een belangrijk verschil met 2022 is dat hierna de zuidelijke ringweg en het nieuwe knooppunt Julianaplein klaar zijn", zegt Joost. "We hebben iets om naar uit te kijken. Het project Aanpak Ring Zuid is dan nog niet ten einde, want we moeten bijvoorbeeld nog delen van de oude ringweg afbreken, het Zuiderplantsoen

aanleggen en groen langs de weg planten. Maar de grootste hinder voor de automobilist is dan voorbij. En wat me vertrouwen geeft, is dat veel Groningers in 2022 hebben laten zien hun verantwoordelijkheid te kunnen nemen. Dat vind ik heel typerend voor onze regio. We voelen ons samen verantwoordelijk. Het wordt heel moeilijk, maar als het ergens kan, is het in Groningen."

DOOR DE OGEN VAN... RIGGER JESSE JUTSTRA

Kijken, kijken en heel veel seinen. Op de bouwlocatie bij station Groningen staat Jesse in de schaduw van een 34 meter hoge torenkraan. Via de portofoon praat hij met de hijskraanmachinist. Je zou denken dat je vanuit zo'n hoge kraan alles ziet. Maar als rigger ziet Jesse soms meer dan de kraanmachinist.

IEDEREEN DRAAGT EEN ORANJE HESJE, MAAR JIJ DRAAGT EEN BLAUW HESJE?

'Jazeker, in overleg met Strukton hoor. Zo ben ik herkenbaar tussen de bouwers en slopers met hun oranje hesjes. Dat is wel zo makkelijk, dat ze me zien en weten "dat blauwe hesje, dat is de rigger".

WAT DOET EEN RIGGER DAN, DAT JE ZO HERKENBAAR MOET ZIJN VOOR ANDEREN?

'Ik begeleid het hijsen en verplaatsen van zware ladingen met de hijskraan. Ik koppel bijvoorbeeld de containers aan, die van A naar B moeten. Of ik zorg ervoor dat de wapening voor de ijzervlechters in de tien meter diepe bouwkuipen wordt gehesen. Alle bouwmaterialen en bouwgereedschappen verplaatsen we zo samen. Ik sta dus eigenlijk altijd onder de hijskraan, want op de grond ben ik de handen en de ogen van de hijskraanmachinist.'

HOE KUN JIJ NOU MEER ZIEN DAN DE MACHINIST?

'In deze torenkraan zit de machinist heel hoog, dus je zou zeggen dat hij het hele stationsgebied wel overziet. Maar elke kraan heeft dode hoeken. Dat zijn ruimtes

Jesse Jutstra is als rigger herkenbaar aan zijn blauwe hesje. Foto: Stefan Verkerk.

rondom die je vanuit de cabine niet kunt zien. Er zijn bovendien betonnen wanden en steigers waar hij niet doorheen kan kijken. Op de grond heb ik juist goed zicht op de zaken die de machinist niet kan zien. Mijn aanwijzingen geef ik door via de portofoon en met handgebaren.'

ZOU JE ALSJEBLIEFT EENS IETS WILLEN SEINEN MET JE HANDEN?

[Wijst met zijn wijsvinger omhoog in de lucht, draait met zijn pols.] 'Dit gebaar maak ik heel vaak. Het betekent: hijsen!'

HA, DOE MIJ OOK ZO'N BAAN!

[lacht] 'Ja, misschien dat je als buitenstaander

denkt dat ik alleen maar wat met mijn vinger sta te wijzen. Maar aan het einde van een pittige werkdag geeft de stappen-teller op mijn telefoon soms wel 15 gelopen kilometers aan. Dit is dan ook een gigantische bouwput. Maar even serieus, het is heel praktisch en ook véél veiliger om een rigger op de grond te hebben.'

VEILIGHEID VOOR ALLES?

'Nou, zeker! Er lopen hier tientallen mensen, boven de grond en in de bouwkuipen. Je moet er niet aan denken dat zulke zware materialen iemand raken. Tijdens de verschillende bouwfasen rijden er ook wel kleinere hijskranen rond op rupsbanden.

Die staan soms ook binnen de draaicirkel van de torenkraan. Daarom is het belangrijk dat er bij iedere kraan riggers op de grond staan, zodat er geen botsingen zijn.'

HM. MAAR KAN DE KRAAN NIET OMKUKELEN OF HET STATIONSGEBOUW RAKEN?

'Deze torenkraan staat op een vaste plek en is met funderingspalen stevig in de grond verankerd. Hij staat inderdaad maar zo'n 15 meter van het historische stationsgebouw. Maar technisch hebben we de kraan zo ingesteld dat hij niet – ook niet per ongeluk – boven de reensporen zwiept of het gebouw kan raken. Alle ladingen gaan heel beheerst de bouwkuipen in.'

ZEG, EN DUURT HET DENK JE NOG LANG VOOR WE WAT MEER GAAN ZIEN VAN HET NIEUWE STATIONSGBIED?

'Misschien lijkt het lang te duren. Maar als je zoals ik elke werkdag wel even in de bouwkuipen staat, dan kijk je je ogen uit. De bouw gaat met zo'n vaart! Er is in een paar maanden tijd onderwaterbeton gestort, stalen ankers zijn geplaatst, verdiepingen gebouwd... Op dit moment [september 2023] verbinden we de twee bouwkuipen. Nu wordt pas echt duidelijk wat voor een gigantische ruimte er is voor de fietsenkel-der en de reizigerspassage. Het meeste werk gebeurt nu allemaal tot 10 meter diep. Dus als je op de "begane grond" staat, bedenk dan goed dat er onder de grond ook heel veel gebeurt.'

'BOUWKUIP' STATION GRONINGEN KRIJGT STEEDS MEER VORM

Vanaf de perrons zie je nog niet veel veranderingen op station Groningen, maar (letterlijk) achter de schermen is van alles gaande. Onder de grond ontstaat een spiksplinternieuw stationsgebouw. "Bovengronds behoudt het nieuwe station zijn negentiende-eeuwse uiterlijk. Ondergronds is het straks van alle moderne gemakken voorzien", vat Gerrit Wessels, bouwmanager bij ProRail, samen.

Aan de achterkant (zuidzijde) van het station ligt al sinds eind 2020 een bouwkuip. Hier komt in de toekomst het busstation, dat het huidige busstation aan de voorzijde moet vervangen. Begin dit jaar is ook tussen de sporen een bouwkuip gegraven. Daar wordt het nieuwe ondergrondse stationsgebouw gebouwd. Halverwege september zijn de twee bouwkuipen samengevoegd tot één grote bouwkuip. Dit is volgens Wessels een belangrijke mijlpaal van het project.

BETONNEN VOETBALVELD

"Als je nu op het station door de schermen kijkt, kijk je in een betonnen gat ter grootte van een voetbalveld, met een diepte van 8 meter", vertelt Wessels. Op de vloer van de kuip, verdieping -2, komt straks de ondergrondse fietsenstalling. Deze gaat ruimte bieden aan maar liefst 6.600 fietsen. Daar-

bovenop, op verdieping -1, komt de reizigerstunnel, die via trappen en liften toegang biedt tot de perrons van de treinen en de bussen. "Ook komt op die verdieping een fietsverbinding tussen de noord- en zuidkant van de stad. Het fietspad loopt straks onder het stationsgebouw door en gaat aansluiten op de rotonde in de fietsenstalling aan de voorkant."

AFBOUW

Maar zover is het nog niet. In de komende jaren moet er nog een hoop gebeuren. In de noordelijke bouwkuip gaat aannemer Strukton in het komende jaar aan de slag met het betonwerk. In de zuidelijke bouwkuip is het beton al gestort en wordt een begin gemaakt met de afbouw. "Dat klinkt alsof het bijna klaar is, maar dat is nog zeker de helft van het werk", vertelt Wessels. "We gaan de vloeren betegelen, de wanden metselen en allerlei systemen inregelen, zoals liften, trappen en het omroepsysteem."

Ook aan de ondergrondse reizigerstunnel en de fietstunnel wordt de komende tijd gewerkt. Deze moeten over twee jaar klaar zijn, in de zomer van 2025. Daarna leggen de bouwers de focus op het busstation. Die wordt halverwege 2026 naar de zuidzijde verplaatst.

SEINHUISJE

In het nieuwe station komt ook het oude seinhuisje terug, dat een rijksmonument is. Het huisje komt ongeveer op dezelfde plek als waar het stond. Wat de functie ervan wordt, is nog niet bekend. "Het zou bijvoorbeeld een koffiehuisje kunnen worden," vertelt Wessels. "Of een kiosk."

OVERLAST

Reizigers hoeven zich voorlopig nog geen grote zorgen te maken over hinder. Pas

De bouwkuip achter het station waarin de reizigerstunnel wordt gebouwd. Foto: Stefan Verkerk.

VANAF 2024 ZIGZAGGEND DE GERRIT KROLBRUG OP EN AF

Goed nieuws voor de vele fietsers die dagelijks via de trappen de fietsloopbruggen van de Gerrit Krolbrug over moeten lopen. Als alles volgens plan verloopt, staan er aan het eind van het jaar twee tijdelijke hellingbanen bij de westzijde van de brug. Daarmee kunnen fietsers, voetgangers, scootmobiel en bakfietsen makkelijker de oversteek over het Van Starkenborghkanaal maken.

Op 15 mei 2021 ramde een binnenvaartschip de Gerrit Krolbrug in Groningen. Deze brug ligt over het Van Starkenborghkanaal en verbindt de stad met oostelijke stadswijken zoals Beijum en De Hunze. Met één klap lag een van de drukste routes van en naar het centrum van Groningen eruit. Voor automobilisten zit er sindsdien niets anders op dan omrijden. Voor het overige verkeer is er de optie om via trappen over de vaste fietsloopbruggen aan weerszijden van de brug te gaan.

Het toeval wilde dat er sowieso al een nieuwe Gerrit Krolbrug moest komen. "Ten tijde van de aanvaring waren we inderdaad samen met de gemeente Groningen al bezig met plannen voor de nieuwe brug", vertelt Ryan Lievaart, omgevingsmanager bij Rijkswaterstaat. "Maar zo'n proces neemt jaren in beslag en dan moet de brug

ook nog gebouwd worden. Dat is te lang om de huidige situatie zo te laten. De trappen zijn vooral lastig voor mensen die minder mobiel zijn. Mensen met een rollator of in een scootmobiel kunnen er zelfs helemaal niet overheen."

HAARSPELDOCHTEN

En dus moest er ook worden nagedacht over een tijdelijke oplossing. In samenwerking met de gemeente is er gekozen voor hellingbanen. "Het plan is om de fietsloopbrug aan de westzijde beter toegankelijk te maken voor fietsers en mindervaliden", legt Lievaart uit. "Aan beide kanten van het water bouwen we een hellingbaan naar de westelijke fietsloopbrug." Omdat de hellingbanen niet te steil mogen zijn, lopen ze in een zigzagvorm. Via vier 'haarspeldbochten' fiets je dus vanaf 2024 de westelijke fietsloopbrug van de Gerrit Krolbrug op en af. De andere fietsloopbrug, aan de oostzijde, blijft zoals hij is, met trappen.

NIEUWE BRUG

De bouw van de nieuwe brug begint rond 2026. Die nieuwe brug wordt een hefbrug van 54 meter lang, waarvan het beweegbare deel 4,5 meter hoog wordt. De brug wordt, net als de Korreweg, ingericht als fietsstraat; auto's zijn er te gast. Ook de

De huidige Gerrit Krolbrug met aan weerszijden de fietsbruggen. Foto: Siese Veenstra.

fietsloopbruggen komen terug in het nieuwe ontwerp. Die worden 9,70 meter hoog, zodat al het vaarverkeer er onderdoor kan. Als de bouw van de nieuwe brug begint, zullen de hellingbanen plaats moeten maken, waardoor er tijdelijk helemaal geen verkeer langs kan. Op initiatief van de bewonersorganisaties, de Fietsersbond en de werkgroep Toegankelijk Groningen wordt nagedacht over een alternatief. Dat kan bijvoorbeeld

een tijdelijke brug worden, even verderop. Of wellicht kan een strook van de busbaan-brug bij de Oosterhamrikkade tijdelijk voor wandelaars en fietsers worden ingericht. "Dat idee staat nog in de kinderschoenen", nuanceert Lievaart. "Nu eerst die tijdelijke hellingbanen maar eens. En dan kunnen we naar de verdere toekomst kijken. Er is heel veel gebeurd rondom de Gerrit Krolbrug en er komt ook nog heel veel aan."

AFRIT VANAF JULIANAPLEIN NAAR HEREWEG DEFINITIEF DICHT

Op maandagochtend 6 november is op de zuidelijke ringweg de afrit naar Helpman definitief dichtgegaan. Via deze afrit kon het autoverkeer vanaf het Julianaplein direct naar de Hereweg. De afrit vanuit het oosten naar de Hereweg blijft nog wel open, tot in 2024.

Het afsluiten van de afrit Helpman (36b) is een belangrijke stap in het project Aanpak Ring Zuid. Nu kunnen de bouwers de bouw van de verdiepte ligging afronden. Dat is een deel van de zuidelijke ringweg, tussen de Hereweg en de Europaweg, dat op acht meter diepte wordt aangelegd. Het verkeer op de ringweg rijdt straks via deze verdiepte ligging onder de Hereweg, het spoor (richting Assen/Zwolle) en het Oude Winschoterdiep door. Over de verdiepte ligging worden drie 'deksels' gelegd van elk zo'n 200 meter breed. Op die deksels komt een nieuw park: het Zuiderplantsoen.

De afrit naar Helpman, is begin november definitief dichtgegaan. Foto: Jeroen van Kooten.

ALTERNATIEVEN

Wie nu met de auto vanaf het Julianaplein naar de Hereweg wil, kan de A28 nemen en deze verlaten bij afrit Groningen-Zuid. Via de Van Ketwich Verschuurlaan rijdt je naar de Verlengde Hereweg. (Vanwege werk-

zaamheden ter hoogte van het benzine-station is dit niet mogelijk van 17 tot en met 20 november. Kijk op www.groningenbereikbaar.nl voor omleidingen.

Wie altijd de afrit Hereweg nam om naar het centrum van Groningen te gaan, heeft meerdere alternatieven. Je kunt bijvoorbeeld op de zuidelijke ringweg de volgende afrit nemen (afrit 37, Groningen-Centrum). Je rijdt dan naar het centrum via de Europaweg, of je gaat direct weer terug de ringweg op, om vanaf deze kant de afslag Hereweg te nemen. Een andere mogelijkheid is om op de A28 (vanuit Haren/Assen) de afslag naar Groningen-Centrum (Brailleweg-Emmaviaduct) te nemen. Moet je in het westen van het centrum zijn? Dan kun je ook rijden via de westelijke ringweg en afslag Zeeheldenbuurt.

VERBINDINGSWEG

In het najaar van 2024 is de Hereweg weer sneller vanaf het Julianaplein te bereiken. Het verkeer kan dan gebruikmaken van de nieuwe weg die de Brailleweg met de Hereweg verbindt. Kijk voor meer informatie en impressies op www.aanpakringzuid.nl.

VERSCHILLENDE WEGAFSLUITINGEN IN NOVEMBER EN DECEMBER IN STAD

Wie deze en komende maand met de auto naar de stad Groningen rijdt, doet er goed aan van tevoren zijn route te checken. Door werkzaamheden voor het project Aanpak Ring Zuid zijn er op verschillende plekken wegafsluitingen.

VAN KETWICH VERSCHUURLAAN

Van maandag 6 tot vrijdag 17 november is de Van Ketwich Verschuurlaan afgesloten in westelijke rijrichting, vanaf de Van Lennepaan tot de A28-oprit. De weg wordt hier iets verbreed en het fietspad schuift op. Het verkeer vanaf Helpman kan in deze periode niet rechtdoor richting Corpus den Hoorn. Van vrijdag 17 tot en met maandag 20 november is de Van Ketwich Verschuur-

laan in beide richtingen dicht, tussen het kanaal en de Van Lennepaan. Dan krijgt het kruispunt nieuw asfalt.

A28

In het weekend van 25 en 26 november is de A28 richting de stad dicht. Het verkeer wordt vanaf Groningen-Zuid van de snelweg gehaald en naar de Van Ketwich Verschuurlaan geleid. Hier kan het verkeer naar links richting het westen van de stad of rechtsaf richting Hereweg. In dit weekend gaat de aannemer langs de A28 bomen planten. Een weekend later (2 en 3 december) zijn op de A28 de oprit vanaf de Van Ketwich Verschuurlaan richting het Julianaplein en de afrit Groningen-Centrum

(Brailleweg) afgesloten. Ook dit is vanwege het planten van groen en bomen. De hoofdrijbaan van de A28 blijft gewoon open.

ZUIDELIJKE RINGWEG

In het weekend van 2 en 3 december worden er ook bomen geplant langs de noordkant van de zuidelijke ringweg. Daardoor is de ringweg dicht vanaf knooppunt Euvelgunne tot aan de Europaweg. Het verkeer op de A7 vanuit Hoogeveen kan bij knooppunt Westerbroek via de Europaweg ('de oude A7') richting de stad. In het weekend van 9 en 10 december is de zuidelijke ringweg in beide rijrichtingen afgesloten tussen de Europaweg en knooppunt Euvelgunne. Dit is vanwege het

planten van groen en het afronden van technische werkzaamheden aan de Hoge Euvelgunnerbrug. Ook op donderdag 14 en vrijdag 15 december is dit deel van de zuidelijke ringweg in beide richtingen afgesloten.

WESTELIJKE RINGWEG

In het weekend van 16 en 17 december gaat de westelijke ringweg (N370) in beide rijrichtingen dicht. In dat weekend wordt gewerkt aan het nieuwe viaduct bij het Stadspark.

Kijk vóór vertrek op:

www.groningenbereikbaar.nl/slimmekaart of www.groningenbereikbaar.nl/watisdicht

'MET HET OV BEN IK VEEL LANGER ONDERWEG'

AUTO + OV = SLIM REIZEN!

Met de auto naar je werk in Groningen? Steeds meer mensen moeten er niet meer aan denken. Ze hebben geen zin meer in files, omleidingen en parkeerproblemen en kiezen voor het OV. Toch zijn er ook nog steeds mensen die wél de auto pakken, omdat ze denken dat ze met het OV langer onderweg zijn. Dat hoeft helemaal niet. Als je de auto en het OV slim combineert, ben je vaak sneller dan je denkt op je werk. Slim Reizen noemen we dat. We hebben drie personen bedacht als voorbeeld: Karin, Marcel en Femke.

KARIN UIT KLAZIENAVEEN

Karin woont in Klazienaveen op een paar minuten lopen van de bushalte in het centrum en werkt op een kantoor op het Europapark in Groningen. Als zij de hele reis met het OV doet, dan is zij inderdaad wel even onderweg. Eerst lopen naar de halte, met de bus naar Emmen, dan met de bus naar Groningen en dan weer met de trein richting Groningen Europapark. Die reis duurt ongeveer anderhalf uur. Met de auto is het in ongeveer een uur te doen, als er geen files zijn.

Maar Karin kan auto en OV ook slim combineren. Zij gaat bijvoorbeeld met de auto naar station Hogeveen en neemt vanaf daar de sprinter naar Groningen Europapark. De autorit naar Hogeveen duurt 26 minuten, de trein naar Groningen doet er 35 minuten over. Dat is dus bijna net zo snel als met de auto. En in de trein heeft Karen tijd voor andere dingen. Even haar mail checken bijvoorbeeld. Of lekker een boek lezen.

MARCEL UIT KLOOSTERBUREN

Ander voorbeeld. Marcel woont in een dorp in het noorden van de provincie Groningen: Kloosterburen. Hij werkt in een winkel in de

Slim Reizen: zet je auto op een P+R en leeg het laatste stukje naar je werk af per bus of fiets. Foto: Miranda Drent.

binnenstad van Groningen, vlak bij het Provinciehuis. Met de auto kan dat in 40 tot 45 minuten, maar in de ochtendspits duurt dat vaak langer. Kiest Marcel alleen voor het OV, dan gaat hij eerst met de bus richting Winsum en daar kan hij Qbuzz-lijn 65 naar de stad nemen. Hij stapt uit bij het UMCG en loopt naar zijn winkel. Voor deze reis moet hij ongeveer 1 uur en een kwartier rekenen.

Marcel kan ook kiezen voor Slim Reizen. Hij kan bijvoorbeeld met de auto naar P+R Kardingje rijden, aan de oostelijke ringweg van Groningen. Vanaf daar gaat hij met de bus of een fiets naar zijn werk. Het stukje met de auto, vanaf Kloosterburen naar P+R Kardingje, duurt ongeveer 31 minuten. De bus van Kardingje naar halte Sint Jansbrug doet er 9 minuten over. Op de fiets duurt de rit ongeveer 15 minuten. Met Slim Reizen

is de reistijd dus ongeveer drie kwartier.

FEMKE UIT DROUWEN

Femke woont in Drouwen (Drenthe) en geeft les op een school in de buurt van het Julianaplein in Groningen. Met de auto kan zij er in 31 minuten zijn, maar meestal staat er een file. Gaat ze vanuit huis de hele reis met het OV doen, dan moet ze eerst lopen naar de bushalte (bijvoorbeeld aan de Markeweg) en dan met lijn 59 naar Borger. Daar stapt ze op Qliner lijn 300 richting Groningen. Ze kan dan wel vlak bij de school uitstappen. Ze zit dan in totaal 52 minuten in de bus.

Femke kan ook Slim Reizen, bijvoorbeeld met de auto naar de P+R in Gieten rijden. Dat duurt een minuut of 13. Hier parkeert zij gratis en stapt in de Qliner lijn 300. Vanaf Gieten naar de halte bij het Juliana-

VERGOEDING VAN JE WERKGEVER

Als je een deel van je woon-werkverkeer aflegt met de auto en een deel met het openbaar vervoer, kun je van je werkgever een gecombineerde vergoeding krijgen. Je krijgt dan een kilometervergoeding voor de afstand die je met de auto aflegt en een OV-vergoeding voor je trein- of busabonnement. Dit kun je met je werkgever afspreken.

plein is het 19 minuten. Zo is Femke in dus ietsje meer dan een half uur op haar werk.

TIPS VOOR SLIM REIZEN

Woon je buiten de stad, dan kun jij net als Karin, Marcel en Femke kiezen voor Slim Reizen. Maar hoe bepaal je een slimme reis? Ga ervan uit dat je vanuit huis met de auto vertrekt en dat je met de trein, de bus, de fiets of lopend op je werk in Groningen wilt aankomen. Tip: bekijk deze reis vanaf het eindpunt.

- Is er in de buurt van je eindbestemming een treinstation of een halte van een streekbus of Qliner? Zoek dan uit hoe de bus of trein daarnaartoe rijdt. Kies op dit traject een halte of station bij jou in de buurt waar je met de auto naar toe kunt. Zoek wel een halte of station uit waar je goed kunt parkeren. Bijvoorbeeld een van de 55 hubs in Groningen en Drenthe. Op een hub kun je opstappen op het OV of overstappen. Kijk voor een overzicht van de hubs op www.reisviahubs.nl.
- Is er geen halte in de buurt van je eindbestemming? Dan kun je het laatste deel van je reis ook op de fiets doen, met een vouwfiets, een OV-fiets of een andere deelfiets.
- Of kijk hoe je snel met de auto op een van de P+R-terreinen rond de stad kunt komen, en ga vanaf daar met de bus of een fiets naar je eindbestemming.

Slim Reizen kan altijd, waar je ook woont!

FIETSERSBOND OVER DOORFIETSRoutes: 'HOE MEER FIETSERS, HOE BETER'

Extra brede fietspaden, zonder hobbels en bobbel, en onderweg zo veel mogelijk voorrang. Dat zijn de zogenoemde Doorfietsroutes van en naar de stad Groningen. Er zijn er nu vijf, maar de volgende jaren komen er nog een flink aantal bij. En dat is goed nieuws, vindt Wim Borghols, voorzitter van de Fietsersbond in Groningen. Want: "Hoe meer mensen op de fiets stappen, hoe beter."

Fietsersbond Groningen is een groep vrijwilligers die in Groningen-stad, maar ook in de Ommelanden, de belangen van fietsers behartigt. Het zal dan ook niemand verbazen dat Wim Borghols, al zes jaar voorzitter, zelf een fervent en ervaren fietser is. Van en naar zijn werk bij de Gasunie, uitstapjes naar de binnenstad, boodschappen. Zeker 100 kilometer legt hij per week fietsend af. De ene keer 'gewoon' met zijn stadsfiets, de andere keer pakt hij liever de e-bike, voor een beetje ondersteuning. "Fietsen is niet alleen heel leuk en lekker, het is ook nog eens gezond, niet belastend voor het milieu en je hoeft niet meer naar de sportschool", somt hij de voordelen op.

Het liefst ziet hij dan ook zo veel mogelijk mensen op de fiets stappen. En laat

Wim Borghols, voorzitter van Fietsersbond Groningen, op de Muntingbrug in de stad Groningen. Foto: Jeroen van Kooten.

Groningen de boel dan ook nog eens goed voor elkaar hebben. "Er wordt hier relatief veel rekening gehouden met fietsers. De infrastructuur is goed, het stadscentrum heeft er grote stallingen bijgekregen en ja, die Doorfietsroutes dus."

LEKKER DOORTRAPPEN

Doorfietsroutes zijn allesbehalve 'gewone'

fietspaden. De naam doet het al wat vermoeden: een van de grootste voordelen is dat je als fietser de hele weg lekker kunt doortrappen. Je hebt onderweg zo veel mogelijk voorrang en geen of weinig verkeerslichten. Ook het pad zelf is van goede kwaliteit: van beton, dus vlak en egaal, én zo'n vier meter breed. Op dit moment liggen er in de provincie Groningen vijf Doorfiets-

routes: van en naar Zuidhorn, Ten Boer, Winsum, Roden en Bedum. Aan de Doorfietsroutes van en naar Leek, Assen en Zuidlaren wordt nog hard gewerkt.

Doorfietsroutes zijn snel, maar ook veilig. Dat kan de Fietsersbond waarderen. "Door de breedte is er voldoende ruimte voor tweerichtingsverkeer", zegt Borghols. Ook fijn: fietsers hebben alle ruimte om elkaar in te halen. "Zeker met al die verschillende fietssnelheden, onder andere door de e-bike, heb je dan minder last van elkaar." De favoriet van de voorzitter is de Doorfietsroute van en naar Zuidhorn. Een route van zo'n dertig kilometer lang, die voor een deel langs het Reitdiep voert. Een mooie route, vindt Borghols, waarbij je de stad binnenkomt bij P+R Reitdiep.

AANTREKKELIJK EN VEILIG

Maar voor een voorzitter van de Fietsersbond kan het natuurlijk altijd veiliger, beter en sneller. En dus schuift hij regelmatig aan bij overleggen met onder andere Groningen Bereikbaar, over bijvoorbeeld alternatieve fietsroutes tijdens wegwerkzaamheden. Of hij gaat met bestuurders en ambtenaren om tafel om projectplannen over fietsen door te spreken. Alles met dat ene doel: fietsen zo aantrekkelijk en veilig mogelijk maken.

GEDEPUTEERDE JOHAN HAMSTER:

'NIEUWE RING WEST ZONDER VERKEERSLICHTEN EN GROTENDEELS ONDER DE GROND'

De westelijke ringweg in de stad Groningen is nog niet verkeerslichtvrij. Foto: Siese Veenstra.

Terwijl nog volop wordt gewerkt aan de zuidelijke ringweg van Groningen, kijkt de provincie Groningen alvast vooruit naar de westelijke ringweg. Ook deze moet verkeerslichtvrij worden. Een vraaggesprek met de nieuwe gedeputeerde voor verkeer en vervoer, Johan Hamster.

WAAROM IS HET NODIG DE WESTELIJKE RINGWEG AAN TE PAKKEN?

"De achterliggende reden is de wens om na de oostelijke, noordelijke en zuidelijke ringweg ook de westelijke ringweg veiliger te maken en het verkeer daar beter te laten doorstromen. Dat is belangrijk voor de bereikbaarheid van de stad, en voor de hele regio. Dan denk ik aan dorpen in het Westerkwartier en het Hogeland, en zelfs aan de havens aan de Waddenkust. De reden om daar nu echt vaart achter te zetten, is dat aan de westkant van de stad Groningen de komende jaren 11.000 nieuwe woningen worden gebouwd. Daardoor neemt het verkeer enorm toe. Auto's, openbaar vervoer, en zeker ook het fietsverkeer."

WAT IS HET DOEL VAN DE AANPAK VAN DE WESTELIJKE RINGWEG?

"De westelijke ringweg moet een weg worden waar het verkeer goed doorstroomt,

die veilig is en die goed is ingepast in de omgeving. Dat laatste is heel belangrijk, want er wonen nu al 30.000 mensen in de buurt van de westelijke ringweg, en straks nog veel meer."

WELKE IDEEËN BESTAAN ER VOOR DE AANPAK VAN DE WESTELIJKE RINGWEG?

"De provincie en de gemeente hebben daar vanaf 2017 tot 2020 samen al onderzoek naar gedaan, en dat ook besproken met wijkorganisaties. Een belangrijke uitkomst daarvan is dat iedereen wil dat de weg geheel of gedeeltelijk verdiept komt te liggen. Grotendeels onder de grond dus. Dan kunnen de gelijkvloerse kruispunten weg en stroomt het verkeer over de ringweg beter door. Dan heb je het probleem van de gevaarlijke kruispunten ook opgelost. Je kunt dan ook veilig bovenlangs van de ene wijk naar de andere fietsen of wandelen. Of met de auto, of de bus. Dat ziet er natuurlijk ook veel mooier uit, en het zorgt ervoor dat je het verkeer op de ringweg veel minder hoort. Het maakt het ook mogelijk extra fiets- en wandelpaden aan te leggen tussen Vinkhuizen en Paddelpoel. Het woonplezier en de leefkwaliteit van buurtbewoners wordt veel groter als je de ringweg onder de grond brengt."

HOE BLIJVEN DE WIJKEN VINKHUIZEN, PADDEPOEL EN REITDIEP VERBONDEN MET DE RINGWEG?

"Zoals we het nu zien, komt er voor auto's een nieuwe aansluiting aan de zuidkant van Vinkhuizen. De bestaande verbinding tussen de Siersteenlaan en de Pleiadenlaan gaat dan bij de Pleiadenbrug over de verdiepte ring heen. Maar de meeste mensen die van de ene naar de andere wijk reizen, doen dat op de fiets. Daarom is het heel belangrijk dat er tussen Vinkhuizen en Paddepoel/Reitdiepzone ten minste twee nieuwe fietsverbindingen komen. En dat de bestaande fietsverbindingen veiliger worden."

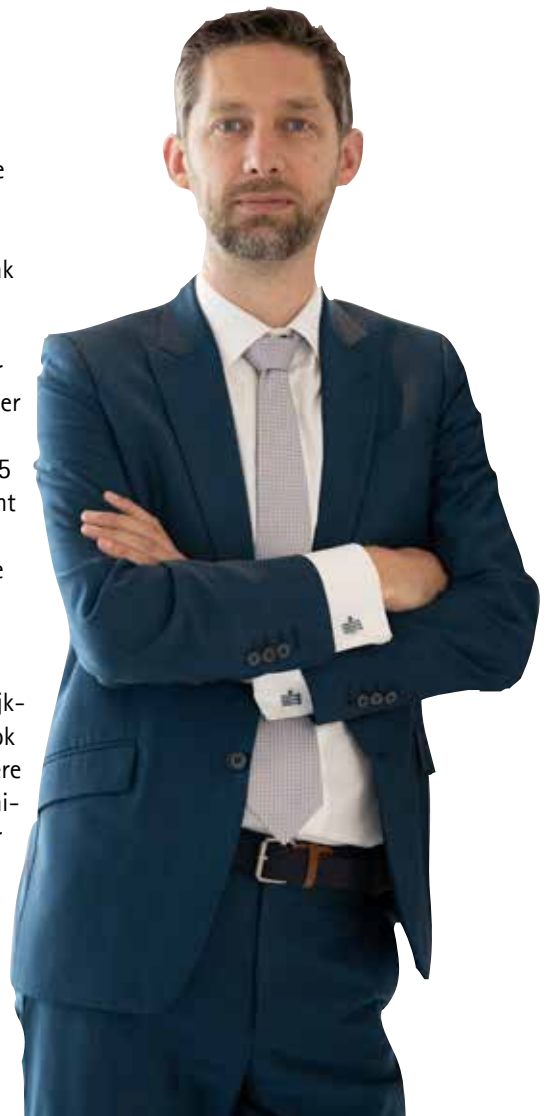
HOE VER IS DE PLANVORMING NU?

"Momenteel doen de provincie en de gemeente samen met het Rijk onderzoek naar de ontwikkelingen aan de westkant van de stad: van de wijk Reitdiep tot aan Hoogkerk. Waar komen alle nieuwe woningen precies? En wat is er nodig om Groningen West bereikbaar en leefbaar te houden? Dat zijn de belangrijkste vragen. Dat onderzoek is eind 2024 klaar. Met dit onderzoek erkent het Rijk dat de westflank van de stad een bereikbaarheidsopgave kent van nationaal belang. Daarom stelt het Rijk 82 miljoen euro beschikbaar voor het ontsluiten van de westflank, waaronder de aanpak van de westelijke ringweg. Een schatting is dat we in totaal ongeveer 275 miljoen euro nodig hebben. Op dit moment hebben we, met de rijksbijdrage erbij, ongeveer tweederde gefinancierd. Dus we moeten zoeken naar extra geld."

KUNNEN OMWONENDEN MEEPRATEN?

"Ja. We praten nu al met de buurt- en wijkorganisaties. De komende tijd gaan we ook in gesprek met ondernemers en met andere belanghebbenden, zoals scholen en organisaties voor natuur en milieu. In november openen we een aparte website. Daarop staat alle informatie die we hebben, en kunnen mensen ook vragen stellen en met ideeën komen. In het voorjaar van 2024 gaan we een publieksenquête houden."

Gedeputeerde Johan Hamster.
Foto: Provincie Groningen.

NAVIGATIESYSTEMEN IDEAAL, MAAR BLIJF SCHERP

Je stapt in de auto en zet automatisch je navigatie aan. Maar weet je navigatie altijd of er werkzaamheden op je route zijn? "Check van tevoren even welke route het systeem voor je in petto heeft", adviseert Jeroen Rauwers van Groningen Bereikbaar. "Afsluitingen, pas geopende wegen: de navigatiesystemen zijn lang niet altijd helemaal up-to-date."

Navigatiesystemen als Google Maps, Apple Kaarten, Waze en TomTom halen actuele verkeerssituaties uit een grote, landelijke database. Deze database wordt continu bijgehouden door wegbeheerders en organisaties zoals Groningen Bereikbaar. Het is vervolgens aan de navigatieapps om de afsluitingen, omleidingen en nieuwe wegen in hun systeem op te nemen. En dat gaat wel eens mis, legt Rauwers uit. "Niet alle navigatiesystemen zijn daarin altijd even snel en accuraat. Maar partijen als TomTom, Waze of Flitsmeister zijn in het voordeel. Zij hebben een grote en actieve community van weggebruikers. Zodra er iets niet

meer klopt, maken de gebruikers daar melding van, zodat het gauw kan worden aangepast." Rauwers raadt gebruikers dan ook aan om bij fouten altijd met de apps contact op te nemen. "Hoe meer mensen een melding doorgeven, hoe eerder het probleem is opgelost." Evengoed, om verrassingen te voorkomen: "Check voordat je vertrekt nog wel even hoe je navigatiesysteem je naar je bestemming wil leiden."

BORDEN LANGS DE WEG

En dan zijn er onderweg natuurlijk nog borden langs de weg die omleidingen aangeven. "Als je die volgt, weet je natuurlijk zeker dat je niet per ongeluk op een afsluiting stuit", zegt Rauwers. "Dus volg die borden zo veel mogelijk. Maar misschien kom je die borden niet eens tegen als je je navigatiesysteem volgt. Navigatiesystemen hebben namelijk als voordeel dat ze je al ver van tevoren kunnen waarschuwen. Zij houden rekening met afsluitingen of drukte verderop op je route. Zeker als je een lange rit maakt, is het raadzaam je navigatie aan

Vaar niet blind op het navigatiesysteem in de auto. Foto: Siese Veenstra.

te zetten. Ze kunnen je dan, als dat mogelijk is, tijdig een andere route aanbieden." Een kleine tip van de kenner, tot slot: "Betaalde navigatieapps hoeven niet per se

de beste te zijn. Waze of de gratis versies van TomTom en Flitsmeister zijn heel goede alternatieven."

PROJECTENKAART: WERKZAAMHEDE

1 2017 – 2024

Aanpak Ring Zuid

De zuidelijke ringweg gaat de komende jaren ingrijpend op de schop om de bereikbaarheid van stad en regio en de doorstroming op de weg te verbeteren.

2 2016 – 2023

Aanpak Binnenstad

De binnenstad van Groningen krijgt de komende jaren een forse impuls: meer ruimte voor voetgangers en fietsers, aantrekkelijker én goed bereikbaar.

3 2019 – 2026

Groningen Spoorzone

Het Hoofdstation Groningen krijgt meer sporen en perrons. Ook worden er nieuwe tunnels aangelegd voor voetgangers, fietsers en bussen en komt er een nieuwe ondergrondse fietsenstalling onder de perrons.

4 2019 – 2025

Doorfietsroutes

Een aantal doorfietsroutes, extra brede en comfortabele fietspaden tussen stad en regio, is gerealiseerd. De fietsroutes van en naar Leek en Assen zijn nog in ontwikkeling.

5 2020–2024

Fietspad langs spoorlijn Groningen–Sauwerd

Mede door de aanleg van dit fietspad ontstaan er rechtstreekse fietsverbindingen tussen de dorpen ten noorden van Groningen en tussen de noordwestelijke stadswijken.

6 okt 2022 – apr 2024

Ombouw Vrijheidsplein

Het Vrijheidsplein verbindt de westelijke ringweg met de zuidelijke ringweg/A7. Dit plein wordt ongelijkvloers. Dat betekent dat de auto's naar verschillende richtingen elkaar niet meer kruisen. Om dit te realiseren zijn er in verschillende fases langdurige afsluitingen nodig bij het Vrijheidsplein en de westelijke ringweg.

7 2023 – 2024

Suikerzijderoute

Tussen de binnenstad en de toekomstige woonwijk De Suikerzijde wordt een nieuwe verbinding voor fietsers en voetgangers aangelegd: de Suikerzijderoute. De route gaat vanaf de binnenstad onder de westelijke ringweg en het spoor naar Groningen Noord door, richting het terrein van de oude suikerfabriek.

8 nov 2023

Definitieve inrichting Van Ketwich Verschuurlaan

De Van Ketwich Verschuurlaan ter hoogte van het viaduct van de A28 krijgt de definitieve inrichting. Ook de toe- en afritten worden aangepakt.

9 mrt – sept 2024

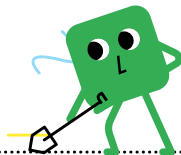
Operatie Ring Zuid

Vanaf september 2024 kan het verkeer voor het eerst zonder verkeerslichten over de gehele, nieuwe zuidelijke ringweg rijden. Om dat mogelijk te maken moeten eerst het nieuwe knooppunt Julianaplein en de verdiepte ligging aangesloten worden op de bestaande wegen (A28 en N7), het Vrijheidsplein en het Europaplein. Dit levert vanaf 22 maart volgend jaar ruim vijf maanden ernstige verkeershinder op, waarbij het noodzakelijk is dat er minder autoverkeer in en om Groningen rijdt.

N IN EN ROND GRONINGEN

HOERA! DE KRANT VAN GRONINGEN BEREIKBAAR BESTAAT 10 JAAR!

Een klein feestje bij Groningen Bereikbaar. De organisatie zelf en de krant die u nu leest bestaan beide tien jaar. Het eerste nummer van de krant verscheen in juni 2013. 'Grote ingrepen voor betere bereikbaarheid Groningen' was de kop op de voorpagina. Nu, tien jaar later, zijn we bij nummer 25 en de grote ingrepen zijn nog volop gaande.

Aletta Nieboer is als secretaresse van het eerste uur bij alle kranten betrokken geweest. Zij legt uit dat Groningen Bereikbaar tien jaar geleden is opgericht omdat er drie grote projecten op stapel stonden die een enorme impact zouden hebben op de bereikbaarheid van de stad Groningen. "Dat waren de ombouw van de zuidelijke ringweg, de aanpak van station Groningen én de komst van de regiotram. Dit laatste project is uiteindelijk niet doorgegaan."

REGIO

De krant was en is vooral bedoeld om de inwoners en bedrijven in de stad en de regio te informeren over de werkzaamheden en de gevolgen voor de bereikbaarheid. "Juist ook de regio is belangrijk, omdat hier de mensen wonen die naar de stad reizen. De krant verschijnt als bijlage van de huis-aan-huis-kranten in de provincie Groningen, het noordelijke deel van Drenthe en tegenwoordig ook een stukje van Fryslân. De oplage schommelt tussen de 400.000 en 600.000 stuks. Er gaan ook exemplaren naar bijvoorbeeld bedrijven, bibliotheken en wachtruimtes. In het verleden werden die losse exemplaren naar ons kantoor gebracht. Dan stond de hal helemaal vol met stapels kranten. Het was één grote postkamer, heel gezellig. Nu doet Mediahuis Noord de verspreiding van de losse nummers."

De krant wordt ook naar ondernemers gebracht. Foto: Groningen Bereikbaar.

TWEE KEER PER JAAR

Meestal verschijnt de krant twee keer per jaar. "De eerste is vlak voor de zomer, omdat er in de zomer veel wegwerkzaamheden zijn. De tweede verschijnt dan in november, vlak voor de Promotiedagen voor het bedrijfsleven in Martiniplaza. Daar wordt de krant uitgedeeld aan ondernemers. Af en toe zijn er extra nummers verschenen, bijvoorbeeld in het voorjaar, als er grote werkzaamheden in aantocht waren."

PUZZEL

Een van de leukste onderdelen van de krant vindt Aletta de puzzel achterop. "Die zorgt elke keer voor enorm veel inzendingen. In het begin waren dat postzakken vol, met briefkaarten en veel opvallende knutselwerken waarin de oplossing was verwerkt. Tegenwoordig komt een steeds groter deel digitaal binnen."

TOEKOMST

De volgende krant verschijnt in het voorjaar van 2024. Die gaat over Operatie Ring Zuid. "Dat is erg belangrijk voor bereikbaarheid van de stad, dus daar hoort een krant bij. De krant van Groningen Bereikbaar blijft bestaan zolang het nodig is om inwoners, forensen en bezoekers te informeren over werkzaamheden aan weg en spoor én hen te helpen om mobiliteit te verduurzamen."

Mascottes delen de krant uit bij een basketbalwedstrijd in Martiniplaza. Foto: Jan Buwalda.

Samenwerken aan bereikbaarheid 2

Groningen en Drenthe werken samen aan betere bereikbaarheid. Ook werkgroepen, Rijkswaterstaat en ProRail doen mee.

Projectenkaart met werkzaamheden 10 & 11

Overzicht van de projecten en werkzaamheden voor betere bereikbaarheid.

Alles over de zuidelijke ringweg 13 t/m 19

Eind september start de ingreep over het project Aankpak Ring Zuid. In deze kaart de achtergrond.

GRONINGEN BEREIKBAAR

DE INFORMATIEKRANT VAN GRONINGEN BEREIKBAAR | NR. 01 – JUNI 2013

VERDER IN DEZE KRANT:	
INVESTERING MILJOENEN TOT 2020	2
HOOFDSTATION KRIJGT TUNNEL OP LOOPWEG	4
EXTRA PERSOON EUROAPARK	5
GRONINGEN BEREIKBAAR ONLINE	5
NIEUWE WEG NAAR TOEKOMST UMCG	8
WERKZAAMHEDEN KOMENDE JAAREN	10
OSTDELLIJKE RINGWEG IN GROENE VALLEI	12
ZUIDELIJKE RINGWEG OP SCHOP	13
IN DE BOUW VAN DE RINGWEG	14
VERKEERSLICHTEN JULIANAPLEIN VERDUNNEN	16
EVENEMENTENKALENDER	20

GROTE INGREPEN VOOR BETERE BEREIKBAARHEID GRONINGEN

GRONINGEN IS GRONINGEN MET EEN GROTE OPERATIE TER VERBETERING VAN DE BEREIKBAARHEID. DAT GEBEURT MET EEN BREED PAKKET AAN GROTE EN KLEINE MAATREGELEN VOOR EEN BETERE DOORSTROMING VAN AUTO'S, TREINEN EN BUSSEN. EN DOOR DE AANPAK VAN NIEUWE WEGEN, BRUGGEN, SPOOR- EN BUSLIJNEN EN FIETSPADEN.

Ook alternatieve systemen van vervoer maken deel uit van het pakket maatregelen. Werken aan bereikbaarheid gaat hand in hand met aandacht voor leefbaarheid en veiligheid. Alle ingrepen samen vergen ruim een miljard euro aan investeringen. De werkzaamheden gaan door tot 2020. Het Rijk betaalt het overgrote deel van de geld, ter compensatie voor het afslaan van de Zuidtoerlijn.

Deze grootste klus op het gebied van bereikbaarheid uit de geschiedenis van Groningen is noodzakelijk omdat

'WERKEN AAN BEREIKBAARHEID GAAT HAND IN HAND MET AANDACHT VOOR LEEFBAARHEID EN VEILIGHEID'

is dat ook bedrijven en instellingen nauw zijn betrokken bij de samenwerking. Zij beschikken mee in de samenwerkingsorganisatie Groningen Bereikbaar, dat alle werkzaamheden coördineert.

INSPRAAK AANPAK RING ZUID VANAF 30 AUGUSTUS

De ingreepperiode wordt op 29 augustus officieel aangekondigd in een publicatie in de regionale media en in de Staatscourant. In de loop van de maand september wordt een aantal inspraakbijeenkomsten gehouden. Centraal staat het ontwerp Tracéstudie en het bijbehorende Milieueffectrapport (MER), waarin het plan voor de ombouw is vastgelegd. Behalve over het OTB/MER voor de zuidelijke ringweg gaat

de inspraakperiode ook over vier aangrenzende ontwerpsituaties: de omgeving van het Streekluis, de Rijkswaterstaat en Helman.

Op de pagina's 13 t/m 19 vindt u meer informatie over het project Aankpak Ring Zuid. Meer informatie volgt na de zoomconferentie, ondermeer via een extra krant, nieuwsbrief en internet.

wijken, zoals De Wijert, de omgeving van het Streekluis, de Rijkswaterstaat en Helman.

Op de pagina's 13 t/m 19 vindt u meer informatie over het project Aankpak Ring Zuid. Meer informatie volgt na de zoomconferentie, ondermeer via een extra krant, nieuwsbrief en internet.

Vaart in groot onderhoud Diepenring. 7

De trolleybus in de stad. Beno vertelt. 10/11

Alle projecten in kaart. 16/19

De trolleybus in de stad. Beno vertelt. 10/11

Alle projecten in kaart. 16/19

De trolleybus in de stad. Beno vertelt. 10/11

GRONINGEN BEREIKBAAR

DE INFORMATIEKRANT VAN GRONINGEN BEREIKBAAR | NR. 10 – JULI 2017

ONDERWIJS ONDERZOEKT OPLOSSINGEN

BUITEN DE SPITS NAAR SCHOOL

WIE KUNNEN SCHULDELEN IN STUDENTEN 'S OCHTENDS OP TIJD ENKE EN VRIJES NAAR SCHOOL, ZONDER DAT DE WEGEN, TREINEN EN BUSSEN OVERVOL ZIJN EN MOGELIJKE OPLOSSINGEN IS HET LESROOSTER ZO AANPASSEN, DAT DE LESUREN BUITEN DE OCHTENDSPITS KUNNEN WORDEN. GRONINGEN BEREIKBAAR, ARIVA EN HET OV-BUREAU GRONINGEN DRENTHE STELLEN DAARVOOR GEZAMENLIJK EEN BESCHRIJF AAN MOGELIJKE EN MOGELIJKE.

In de stad Groningen gaan zo'n 35.000 leerlingen naar het voortgezet onderwijs en het mbo. 60% reist tussen 7.00 en 8.00 uur. Van hen gaat 30% met de trein en bus tijdens de spits. In het openbaar vervoer is het 's ochtends op bepaalde trajecten druk. De verwachting is dat het nog drukker wordt tijdens de ombouw van de zuidelijke ringweg en het stationsgebied.

Groningen Bereikbaar, Ariva en het OV-bureau Groningen Drenthe stimuleren scholen om de lessen buiten de ochtendspits te laten beginnen. Mbo- en vo-scholen kunnen een voorstel indienen om de lesrooster aan te passen voor een aantal klassen of leerlingen. Daarbij moeten de lessen vóór 7.45 uur of na 8.00 uur starten. De financiële bijdrage is maximaal 25.000 euro.

SPITSSTREKTE

Ook Terra MBO Groningen en het Gomarus College kijken wat mogelijk is. Twee scholen van het Gomarus College, Timo Haverort en Jesse van der Zijden, ontvangen een nieuw rooster. Daarin beginnen alle lessen na 10.00 uur. Door te werken met blokken van 50 en 40 minuten lessenrooster lessen in hetzelfde vak zijn leerlingen niet later uit. Het tweede lesuur kan 10 minuten korter, omdat geen tijd verloren gaat aan het wisselen van lesaal. Time en

Jesse wonnen met dit idee de Spitsbattelle van Groningen Bereikbaar: een wedstrijd voor goede oplossingen voor minder volle bussen en treinen in de ochtendspits. Het Gomarus College onderzoekt of zo'n rooster haalbaar is.

SAMENWERKING

De regeling Anders Rosteren en de Spitsbattelle zijn voorbeelden van acties om Groningen bereikbaar te houden tijdens de komende grootschalige werkzaamheden aan wegen en spoor. In de regio Groningen-Azelen werken onderwijsinstellingen, scholen, studenten, overheden en vervoersaanbieders samen om de problemen te oplossen. Daarvoor is af en toe maatregelen te nemen die bijdragen aan een minder drukke ochtendspits. De OV-bedrijven hebben al geïnvesteerd in langere treinen en extra bussen. Snelrijdende van reizigers moet zorgen voor een betere benutting van de capaciteit.

SPITSSTREKTE

Ook Terra MBO Groningen en het Gomarus College kijken wat mogelijk is. Twee scholen van het Gomarus College, Timo Haverort en Jesse van der Zijden, ontvangen een nieuw rooster. Daarin beginnen alle lessen na 10.00 uur. Door te werken met blokken van 50 en 40 minuten lessenrooster lessen in hetzelfde vak zijn leerlingen niet later uit. Het tweede lesuur kan 10 minuten korter, omdat geen tijd verloren gaat aan het wisselen van lesaal. Time en

Jesse wonnen met dit idee de Spitsbattelle van Groningen Bereikbaar: een wedstrijd voor goede oplossingen voor minder volle bussen en treinen in de ochtendspits. Het Gomarus College onderzoekt of zo'n rooster haalbaar is.

SAMENWERKING

De regeling Anders Rosteren en de Spitsbattelle zijn voorbeelden van acties om Groningen bereikbaar te houden tijdens de komende grootschalige werkzaamheden aan wegen en spoor. In de regio Groningen-Azelen werken onderwijsinstellingen, scholen, studenten, overheden en vervoersaanbieders samen om de problemen te oplossen. Daarvoor is af en toe maatregelen te nemen die bijdragen aan een minder drukke ochtendspits. De OV-bedrijven hebben al geïnvesteerd in langere treinen en extra bussen. Snelrijdende van reizigers moet zorgen voor een betere benutting van de capaciteit.

SPITSSTREKTE

Ook Terra MBO Groningen en het Gomarus College kijken wat mogelijk is. Twee scholen van het Gomarus College, Timo Haverort en Jesse van der Zijden, ontvangen een nieuw rooster. Daarin beginnen alle lessen na 10.00 uur. Door te werken met blokken van 50 en 40 minuten lessenrooster lessen in hetzelfde vak zijn leerlingen niet later uit. Het tweede lesuur kan 10 minuten korter, omdat geen tijd verloren gaat aan het wisselen van lesaal. Time en

Jesse wonnen met dit idee de Spitsbattelle van Groningen Bereikbaar: een wedstrijd voor goede oplossingen voor minder volle bussen en treinen in de ochtendspits. Het Gomarus College onderzoekt of zo'n rooster haalbaar is.

SAMENWERKING

De regeling Anders Rosteren en de Spitsbattelle zijn voorbeelden van acties om Groningen bereikbaar te houden tijdens de komende grootschalige werkzaamheden aan wegen en spoor. In de regio Groningen-Azelen werken onderwijsinstellingen, scholen, studenten, overheden en vervoersaanbieders samen om de problemen te oplossen. Daarvoor is af en toe maatregelen te nemen die bijdragen aan een minder drukke ochtendspits. De OV-bedrijven hebben al geïnvesteerd in langere treinen en extra bussen. Snelrijdende van reizigers moet zorgen voor een betere benutting van de capaciteit.

Alle projecten in kaart

Alle projecten in kaart

6 Ton Schroor: 'Kabinet, leg Lelystad aan'

6 Ton Schroor: 'Kabinet, leg Lelystad aan'

9 Kattenbrug na zomer in gebruik

9 Kattenbrug na zomer in gebruik

11

GRONINGEN BEREIKBAAR

DE INFORMATIEKRANT VAN GRONINGEN BEREIKBAAR | NR. 19 – VOORJAAR 2021

ZATERDAG 8 T/M ZONDAG 16 MEI GEEN TREINEN TUSSEN STATION GRONINGEN EUROAPARK EN HOOFDSTATION

INRIJDEN SPOORDEK ZUIDELIJKE RINGWEG GEEFT HINDER VOOR TREIN, AUTO EN FIETS

De weg van Havelvaart wordt gespannen voor het project Aankpak Ring Zuid. In de week wordt een nieuw spoordek op zijn plaats onder het spoor ingegraven. Voor deze spectaculaire klus moet het treinverkeer acht dagen worden stilgelegd. Aan beide zijden van het spoor hebben automobilisten, fietsers en voetgangers hinder van de werkzaamheden.

in om reizigers ook van Arriva tussen het Hoofdstation en station Groningen Europapark te vervoeren. Reizigers kunnen vanaf station Europapark ook direct overstappen op de bus richting bijvoorbeeld Zernike of UMCG. Deze bussen van Obus gaan tijdens deze negen dagen vaker rijden.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodewijkstraat tijdelijk afgesloten voor alle verkeer. Dit duurt nog tot en met zondag 23 mei (23.00 uur). Automobilisten worden omgeleid via de Europaweg en Boumanboulevard en andersom. Fietsers van en naar het zuiden van de stad kunnen in deze periode langs het Oude Winschoterdijk rijden of een route via de Herengracht.

VERLENGE LIDENKUNSTSTRAAT

Voor het inrijden van het spoordek is de Verlengde Lodew

ZO WAS HET OOIT: DE GROTE MARKT

GESCHREVEN DOOR: BENO HOFMAN

Alle doorgaande verkeer van de stad Groningen gaat eeuwenlang via de Grote Markt. Zelfs begin jaren zeventig kun je er nog met hulp van een soort rotonde je weg in vele richtingen vervolgen. De eerste beperkingen betreffen niet het particulier, maar het openbaar vervoer: het gemeentebestuur bepaalt dat streekbussen vanaf 1 januari 1930 niet meer een begin- en eindpunt op de Grote Markt mogen hebben.

Na de verwoestingen bij de bevrijding staat het wederopbouwplan van de Grote Markt voor een belangrijk deel in het teken van de toename van het autoverkeer. Zowel het plein als de toevoerstraten moeten worden verruimd. De grote naoorlogse toename van het autoverkeer maakt dat het gemeentebestuur in 1965 te rade gaat bij de Delftse verkeersdeskundige Goudappel. Twee jaar later presenteert hij een conceptverkeersplan bestaande uit een 'tangentenstelsel', waarbij de auto's zo dicht mogelijk bij het stadshart kunnen komen. Wel denkt hij aan een voetgangersgebied in het centrum. Als eerste wordt op 30 maart 1968 de Herestraat bijna geheel autovrij.

De toename van het autoverkeer heeft ook grote invloed op de warenmarkt. Wegens werkzaamheden op de Grote Markt wordt de Vismarkt in 1956 markterrein, maar omdat die als parkeerplaats steeds onmisbaarder wordt haalt het gemeentebestuur in 1963 de markten terug naar de Grote Markt. De marktkooplieden zijn daar helemaal niet blij mee, vanwege de onbereikbaarheid van de markt door de eromheen rijdende auto's. Zij krijgen uiteindelijk voor elkaar dat de warenmarkten in juni naar de gedempte Westershaven verhuizen. Vanaf 1970 begint het denken over de stad te veranderen. Spoedig slaagt de nieuwe PvdA-wethouder Max

De Grote Markt in 1969. Foto: Persfotobureau D. v.d. Veen; coll. Groninger Archieven

van den Berg er bij het college in het plan Goudappel van tafel te krijgen. Op zijn voorstel komt er in 1971 een 'Binnenstads-team' dat in een Doeleindennota voetgangers en fietsers boven auto's stelt. Doorgaand verkeer zal van de Grote Markt geweerd worden. Er gaan in 1972 ook stemmen op om het plein helemaal autovrij te maken. Max van den Berg zou dit graag zien, maar omdat dit voor zijn collegegenoten iets te ver gaat, wordt in het op 15 september 1975 door de raad aangenomen

'Verkeerscirculatieplan' (VCP) slechts gesproken over een 'auto-arme' Grote Markt. Wel keert de warenmarkt, tegen de zin van de marktkooplieden, terug in het centrum.

Na de invoering van het VCP in september 1977 is er voor het eerst in de geschiedenis op de Grote Markt geen doorgaand autoverkeer meer. Latere aanpassingen doen de auto's er helemaal verdwijnen. Vanwege de start van de bouw van het Waagstraat-

THE RETURN OF . . .

Stadshistoricus Beno Hofman schreef in de eerste nummers van deze krant bijzondere verhalen over de ontwikkeling van het verkeer in Groningen. Vanwege het tienjarige bestaan van de krant maakt Beno zijn rentree.

complex vertrekt op 30 mei 1992 voor het laatst een bus vanaf de noordzijde van de Grote Markt. En in juli 2022 verdwijnen de bussen ook van de oostzijde en kan begonnen worden met de herinrichting van de 'huiskamer van Groningen'.

DIJKSTRA GROEP: 'ZO GROEN ALS HET MAAR KAN'

Bij Koninklijke Sjouke Dijkstra en MUG Ingenieursbureau in Leek doen ze er alles aan de CO₂-uitstoot zo veel mogelijk te verminderen. Een aantrekkelijk fietsplan voor de medewerkers is een van de wapens in de strijd. Verder is het wagenpark duurzaam. De maatregelen liggen zelfs op straat, op veel van de noordelijke wegen om precies te zijn. Want Koninklijke Sjouke Dijkstra werkt waar mogelijk met duurzaam en grotendeels gerecycled asfalt.

De duurzaamheidsambities van de Dijkstra Groep, waar Koninklijke Sjouke Dijkstra en MUG Ingenieursbureau onder vallen, liegen er dan ook niet om. "We willen zo min mogelijk CO₂ uitstoten en dan ook nog elk jaar opnieuw de uitstoot verminderen", zo omschrijft woordvoerder Nico Visser. Om dat te realiseren, is er een hele trits maatregelen uit de kast getrokken, onder andere op het gebied van duurzame mobiliteit. Visser wijst als voorbeeld op het fietsplan, dat begin dit jaar is gelanceerd. Medewerkers kunnen daarmee tegen gereduceerd tarief een nieuwe fiets of een e-bike leasen. En als proef was er onlangs twee weken lang een elektrische cargobike, die het bedrijf te leen had van Groningen Bereikbaar. "Dat was handig om spullen van en naar het depot, aan de andere kant van het dorp, te brengen", vertelt hij daarover.

Robin Koster van MUG rijdt op zijn nieuwe speed pedelec de 22 kilometer naar zijn werk. Foto: Annelinde Holwerda (Dijkstra Groep).

WAGENPARK

Ook het wagenpark van beide bedrijven is 'zo groen als het maar kan'. Inmiddels zijn zo'n 40 van de 125 bedrijfsbusjes en -auto's elektrisch of hybride. En voor nieuwe leaseauto's voor het personeel geldt dat ze bij voorkeur géén CO₂ uitstoten. Vanaf 2025 is dat een eis en mogen alleen nog maar elektrische auto's worden aangeschaft. Om de auto's op te laden, staan er

bij het kantoor in Leek meerdere laadpalen. "Mét groene stroom, want opgewekt door de zonnepanelen op het dak."

Zelfs op de bouwplaatsen wordt er zo min mogelijk CO₂ uitgestoten. Visser wijst als voorbeeld op de bouwketen, die stroom krijgen aangeleverd uit de accu's van de auto's van de uitvoerders. "Stekker in de auto en klaar. Laptops, verlichting, appara-

tuur, alles doet het." Op bouwplaatsen rijdt doorgaans ook heel wat materieel rond: asfaltermachines, walsen, vrachtwagens. "Dat rijdt sinds kort allemaal op een fossielvrije brandstof, HVO100. Dat heeft aanzienlijk minder CO₂-uitstoot."

DUURZAAM ASFALT

De ambitie om de uitstoot van CO₂ zo veel mogelijk terug te dringen, gaat verder dan alleen maatregelen op het gebied van mobiliteit. Visser: "We hebben een aandeel in de asfaltfabriek in Westerbroek, waar 5.000 vierkante meter aan zonnepanelen op het dak ligt. Hier wordt het asfalt zo duurzaam mogelijk en onder lagere temperaturen geproduceerd", vertelt hij. "Dat betekent uiteindelijk óók duurzaam asfalt op de wegen rondom Groningen."

MINDER PRULLENBAKKEN

Voor de Dijkstra Groep is de grens nog niet bereikt. Hoe minder CO₂-uitstoot, hoe beter, en het liefst straks helemaal niets meer. "We hebben een clubje medewerkers dat regelmatig bij elkaar komt om te bedenken wat er nog duurzamer kan," vertelt Visser. Het leidde al tot minder prullenbakken op de werkplekken, duurzaam en groen drukwerk en een streep door het gebruik van plastic koffiebekertjes. "Duurzaamheid zit inmiddels helemaal in ons DNA."

KORT NIEUWS

Op dinsdag 10 oktober, de Dag van de Duurzaamheid, is de Doorfietsroute Groningen–Winsum officieel geopend. Fietzers kunnen nu tussen Winsum en Groningen rechtstreeks en zonder oponthoud doortrappen. Het 13 kilometer lange fietspad begint aan de zuidkant van Winsum en loopt door tot en met de witte spoorbrug in Groningen. Johan Hamster (gedeputeerde provincie Groningen) en Stefan van Keijzerswaard (wethouder gemeente Het Hogeland) hielpen met de uitdeelactie tijdens de opening.

DE NACHTBUSSEN RIJDEN WEER

Een avondje stappen in Groningen? Van en naar Groningen rijden in het weekend verschillende nachtbusen. De nachtbusen brengen je na een avondje uit veilig weer naar huis. Elke nacht van zaterdag op zondag rijden er bussen vanaf de stad naar Delfzijl, Gieten, Assen en Leek/Roden. In de nacht van donderdag op vrijdag rijden er bovendien nachtbusen van Groningen naar Assen, Gieten en Leek/Roden. In de nachtbus kun je in- en uitchecken met je OV-chipkaart of je contactloze betaalpas. Ook kun je een kaartje bij de chauffeur pinnen. Voor alle nachtbusen geldt het reguliere tarief. Een (dal)dagkaart, sterabonement en Dalvoordeel Noord-Nederland zijn ook geldig in de nachtbus. Het studentenreisproduct is niet geldig. Meer informatie op www.n8bus.nl.

NIEUWE KUNSTWERKEN LANGS N361 KRIJGEN VORM

Een verwijzing naar de Groninger kerken, de Groninger baksteen, de Amsterdamse school en kunstenaarsvereniging 'De Ploeg'. Bij de rotondes langs de provinciale weg N361 bij Leens, Wehe-den Hoorn en Mensingeweer komen kunstwerken die verwijzen naar het gebied en de historie hiervan. De kunstwerken worden op dit moment gebouwd en zijn in december klaar. De kunstwerken zijn ontworpen door House of Design & Studio Volop. Zij hebben van bewoners uit de omgeving ideeën gekregen voor hun ontwerpen. Annemer Macadam uit Bakkeveen voert het project uit. De rotondes bij Leens, Wehe-den Hoorn en Mensingeweer zijn aangelegd in 2020 en maken deel uit van de veiligere inrichting van de N361, de provinciale weg tussen Groningen en Lauwersoog.

GRATIS FIETSSCAN BEDRIJVEN

Bedrijven in de provincie Groningen kunnen via Groningen Bereikbaar gratis een fietsscan laten uitvoeren. Met de fietsscan krijgen zij inzicht in de mogelijkheden en kansen die er zijn om het fietsen onder werknemers te stimuleren en te faciliteren. Bedrijven die een fietsscan aanvragen, krijgen een bezoek op hun locatie. Tijdens dit bezoek wordt gekeken naar de fietsfaciliteiten van het bedrijf, zoals fietsenstallingen of oplaadpunten voor elektrische fietsen. Ook wordt er gekeken wat het bedrijf al doet om het fietsen onder medewerkers te stimuleren. Tot slot kan het deelnemende bedrijf gebruikmaken van een postcodeanalyse. Op basis van de postcodes van medewerkers wordt de fietspotentie van het bedrijf in kaart gebracht. De fietsscan is aan te vragen via www.groningenbereikbaar.nl/fietsscan.

NIEUWE OVONDE BIJ BRAILLEWEG DEELS IN GEBRUIK

Combinatie Herepoort heeft de afgelopen maanden voor het project Aanpak Ring Zuid ook gewerkt aan de bouw van de nieuwe ovonde (ovale rotonde) ter hoogte van het Hoornsdediep en de Maaslaan. Deze ovonde verbindt straks het Emmaviaduct en de Brailleweg met de nieuwe verbindingsweg die vanaf de Brailleweg naar de Hereweg loopt. Sinds 30 oktober is de ovonde voor een deel in gebruik. Het verkeer dat van het Emmaviaduct komt, rijdt hier nu overheen richting de A28 en de Vondellaan. De aansluiting met de nog te bouwen verbindingsweg volgt vermoedelijk eind 2024. Deze nieuwe verbindingsweg maakt de Hereweg bereikbaar vanaf het Julianaplein en vervangt de huidige op- en afritten bij de Hereweg.

SOUNDS LIKE GRONINGEN

'Sounds like Groningen': dat is de naam voor de campagne waarmee Groningen evenementen onder de aandacht wil brengen en verbinden. Voor wie hier voor het eerst is, maar ook als je er al jaren woont. De campagne wordt gedragen door partijen die vinden dat Groningen maximaal moet profiteren van mooie tentoonstellingen en andere evenementen. Het initiatief wordt gesteund door Groningse bedrijvenverenigingen, gemeente Groningen, Groningen Bereikbaar, Groninger Museum en Marketing Groningen / Gastvrij Groningen. 'Sounds like Groningen' wil laten zien dat Groningen, ondanks de uitdagingen die er nu spelen, er nog steeds toe doet. De initiatiefnemers hopen dat ook ondernemers kunnen profiteren van de komst van extra bezoekers naar Groningen dankzij alle mooie evenementen. Kijk op www.soundslikegroningen.nl voor alle lopende en geplande evenementen.

NIEUWE VERBINDING DRACHTEN – RING WEST

Het nieuwe Vrijheidsplein is volop in aanbouw. Sinds maandag 6 november is de nieuwe verbinding vanuit Drachten/Laan Corpus den Hoorn naar Ring West in gebruik. Het verkeer rijdt onder de N7 en de afrit vanaf het Julianaplein door en sluit vervolgens aan op de westelijke ringweg. De verbinding vanaf het Julianaplein naar Ring West werd afgelopen zomer al opengesteld. De verbinding van Ring West naar de A7 (richting Drachten) is sinds 7 september in gebruik. Zo krijgt het Vrijheidsplein steeds meer vorm. De volgende stap is de rechtstreekse verbinding vanaf Ring West naar Ring Zuid (richting Julianaplein). Die is naar verwachting in april 2024 klaar. Zo wordt het hele Vrijheidsplein ongelijkvloers. Dat komt de doorstroming en de veiligheid ten goede.

FIETSRUTE OLDEHOVE – WEHE-DEN HOORN

Tussen de Groningse dorpen Oldehove en Wehe-den Hoorn komt een nieuw vrijliggend fietspad. Het wordt ongeveer 6,5 kilometer lang en komt te liggen naast de provinciale weg N983. Fietzers moeten nu nog over deze weg rijden, die ze delen met auto's, vrachtwagens en landbouwverkeer. Dit is een gevaarlijke weg voor fietsers. Met het nieuwe fietspad ontstaat er een vrijliggende fietsverbinding tussen Aduard en Wehe-den Hoorn. Het project zit in de planuitwerkingsfase. In juli is de beste en meest veilige route (voorkeursvariant) gepresenteerd tijdens een inloopbijeenkomst. Bewoners konden hierop reageren. In het najaar gaat de voorkeursvariant inclusief alle reacties voor besluitvorming naar Gedeputeerde Staten. De provincie Groningen werkt aan een veilig fietsnetwerk waarbij zo veel mogelijk dorpen met elkaar in verbinding staan.

RAPPORTAGEVERPLICHTING WOON-WERKVERKEER

Organisaties en bedrijven met meer dan 100 medewerkers hebben vanaf 1 juli 2024 te maken met de rapportageverplichting werkgebonden personenmobiliteit (WPM) van de overheid. Dit houdt in dat ze het zakelijke verkeer en het woon-werkverkeer van hun medewerkers moeten registreren. Het doel van deze regeling is een schonere wereld door medewerkers duurzamer te laten reizen. Op dit moment zorgen zakelijk verkeer en woon-werkverkeer samen namelijk voor bijna de helft van de uitstoot door personenauto's. De overheid wil met de rapportageverplichting deze CO2-uitstoot in kaart brengen én in 2030 met 1,5 megaton verminderd hebben. Groningen Bereikbaar gaat graag met deze bedrijven in gesprek om hen te helpen om stappen te zetten bij de verduurzaming van mobiliteit.

BEZOEKERS VAN GRONINGEN WORDEN EXTRA IN DE WATTEN GELEGD

Bezoekers van Groningen worden af en toe extra in de watten gelegd. Ze krijgen dan wat lekkers of een cadeautje aangeboden of juist een klein muzikaal optreden. Het gaat om initiatieven uit de koker van het programma 'Gastvrij Groningen', van onder andere Groningen Bereikbaar. "We willen bij de bezoeker een glimlach op het gezicht toveren."

Het zal niemand ontgaan zijn: in en om de stad wordt op een aantal plekken hard aan de weg gewerkt. "Alles om de stad nog mooier en beter bereikbaar te maken. Maar dat kan natuurlijk wel zorgen voor oponthoud. Bijvoorbeeld een rit die wat langer duurt of soms een noodzakelijke omleiding", vertelt Zarah Schrijver van Marketing Groningen, dat het programma uitvoert. "Dat zijn juist de momenten dat we de bezoeker willen verrassen en het gevoel willen geven: 'leuk dat je er bent, ja!'"

Ook volgend jaar staat er op de weg in Groningen een hoop te gebeuren, met onder andere Operatie Ring Zuid. Hét moment dus om de bezoekers extra te laten zien hoe welkom ze zijn. "We pakken flink uit", belooft Schrijver. Ze wijst op de zogeheten 'charme-acties' op de P+R-locaties rondom de stad of juist in de buurt van plekken waar stremmingen zijn. "Wat we in petto hebben? Een gratis ritje in een waterstofbus bijvoorbeeld. Of, heel iets anders, een verrassingsmuur waar bezoekers een klein Gronings cadeautje uit mogen halen. Ook hebben we een mobiele 'koffiebar'. Een gratis kopje koffie of een lekker chocolaatje, daar wordt iedereen toch blij van?" Er zijn volgend jaar niet alleen stremmin-

Gastvrij Groningen verwelkomt Duitse bezoekers op de Vismarkt in de stad. Foto: Jeroen van Kooten.

gen, er valt gelukkig ook een hoop te vieren. "Dat zullen we niet onopgemerkt voorbij laten gaan." Bij grote of kleinere projecten die klaar zijn, wordt letterlijk en figuurlijk de vlag uitgehangen. "Met muziek, uitdeel-acties en soms ook rondleidingen worden bezoekers en ook omwonenden bedankt voor hun geduld."

LEUK DAT JE ER BENT JA!

Ook in de binnenstad van Groningen en tijdens uiteenlopende evenementen wordt de bezoeker gastvrij onthaald. "De slogan 'Leuk dat je er bent ja', is niet te missen", zegt Schrijver, wijzend op winkelvlaggen, banieren en open- en dichtbordjes op winkeldeuren. Er komt zelfs speciaal 'Leuk dat je er bent ja'-inpakpapier'. Bovendien lopen er tijdens verschillende events, zoals bij

Winterwelvaart in december, gastheren en -dames rond. Ook zij delen kleine cadeautjes uit: van een tasje tot een plattegrond of een smakelijk koekje.

Het programma Gastvrij Groningen wordt gefinancierd door Het Fonds ondernemend Groningen, Gemeente Groningen en Groningen Bereikbaar.

OP STRAAT

Elk jaar op 3 oktober vieren onze Oosterburen de Dag van de Duitse Eenheid.

ONNO OLTMANNS & MAIKE KASTORF

'MET DE FIETS KUNNEN WE GEMAKKELIJK DE STAD VERKENNEN'

"We hebben vakantie opgenomen rond de Dag van de Duitse Eenheid, dus we zijn al drie dagen in Groningen. Een heerlijke stad! Er zijn veel jonge mensen, leuke winkels en er is veel leven op straat. Dat creëert een fijne sfeer. We zijn met de auto hierheen gereden, maar we hebben de fietsen achterop meegenomen. Daarmee kunnen we op ons gemak de hele stad verkennen. Vandaag gaan we lekker over alle markten van de Groninger Marktdag struinen. We hebben geen specifiek doel, maar we gaan

in elk geval een broodje paling eten en we lopen ook zeker even langs de kledingkramen. Verder zien we wel. De sfeer is in elk geval al goed."

MICHAEL BERG

"WE WAREN BINNEN NO-TIME OP DE MARKTEN"

"We komen uit Bochum, dus dat is best een eindje rijden, maar we hebben het er graag voor over. We zijn hiernaartoe gekomen voor de markten, maar zeker ook voor Groningen zelf. Het is een ontzettend leuke stad. Het leukste vind ik de gezellige, smalle straatjes in en rondom het centrum.

We hebben de auto bij parkeergarage Westervaren neergezet, vanaf daar waren we binnen no-time op de markt. We hebben nog niks gekocht, maar dat gaan we vast en zeker wel doen. Ik hoop op wat leuke kleding, en we gaan natuurlijk ook wat lekkers halen. Echt een dagje uit."

REGINA & WLADIMIR STEINHAUER

'WE GAAN NIET ZONDER KAAS NAAR HUIS'

"Groningen is een heerlijke stad, we komen hier graag. De mensen zijn er vriendelijk, de gebouwen mooi en de sfeer is er gemoe-delijk, al helemaal op zo'n dag als vandaag.

We lazen op Facebook over de Groninger Marktdag. Zelf wonen we in Bremen, dus dat is goed te bereizen. We zijn op tijd weggegaan vanwege de verwachte drukte. Vanaf daar zijn we hierheen gelopen. De viskraam op de Vismarkt is onze eerste stop. Hierna zien we wel wat we allemaal nog gaan tegenkomen. We gaan in elk geval niet zonder kaas naar huis. Dat hoort voor ons bij een bezoekje aan Groningen."

EVENEMENTENKALENDER GRONINGEN

Groningen werkt op diverse plekken aan weg en spoor. Dat leidt hier en daar tot oponthoud voor het verkeer. Ondanks deze hinder is de stad ook dit najaar een bezoek meer dan waard.

De allerlaatste kans: The Rolling Stones: Unzipped in het Groninger Museum. Foto: Steve Klein.

TOT EN MET 21 JANUARI 2024

Groninger Museum — Rolling Stones, Unzipped

De expositie over de beroemde rockband was ook al in 2020 in Groningen te zien, maar toen gooide de pandemie roet in het eten. Nu is de expositie terug en daarmee is het ook de aller-, allerlaatste kans om de tentoonstelling te bezoeken. Er zijn talloze spullen uit het persoonlijk archief van de Stones te zien, van instrumenten tot kostuums. Beluister ook de zeldzame audiofragmenten.

www.groningermuseum.nl

TOT EN MET 7 JANUARI 2024

Forum Groningen — Foto-expositie Chas Gerretsen

De eerste overzichtstentoonstelling van de wereldberoemde – in Groningen geboren – fotograaf Chas Gerretsen (1943). Gerretsen begon als oorlogsfotograaf in Azië en eindigde in Hollywood met het fotograferen van filmsterren. Als enige Nederlander heeft hij de Robert Capa Gold Medal ontvangen wegens uitzonderlijke moed.

www.forum.nl

18 NOVEMBER 2023

Binnenstad van Groningen — Intocht Sinterklaas

Zaterdag 18 november is het weer zo ver en zet niemand minder dan Sinterklaas voet aan wal in de binnenstad van Groningen. Na zijn aankomst volgt een tour door de binnenstad.

www.volksvermakengroningen.nl

25 NOVEMBER 2023

Binnenstad van Groningen — Lutje Lokale Zaterdag

Tijdens Lutje Lokale Zaterdag trekken ondernemers in de binnenstad van Groningen van alles uit de kast om de bezoeker eens extra in de watten te leggen. In de winkels is van alles te doen, van livemuziek tot spelletjes, van kleine proeverijen tot cadeautjes die worden uitgedeeld.

www.lutjelokaal.nl

15 TOT EN MET 17 DECEMBER 2023

Kades van de Der A — WinterWelvaart

Het is misschien wel hét winterevent van Groningen: WinterWelvaart. Langs de kades van Hoge, Lage en Kleine der A liggen tientallen historische en sfeervol verlichte schepen. Zowel aan boord als aan de wal zijn er activiteiten en is er muziek.

www.winterwelvaart.nl

Voor een uitgebreid overzicht van evenementen kijkt u op de website visitgroningen.nl/nl/doen/uitgaan. Alle genoemde data en locaties zijn onder voorbehoud.

COLOFON

DEZE KRANT IS EEN UITGAVE VAN DE SAMENWERKINGSORGANISATIE GRONINGEN BEREIKBAAR. NOVEMBER 2023. GRONINGEN BEREIKBAAR HOUDT DE STAD EN DE REGIO, SAMEN MET VELE PARTNERS, ZO GOED MOGELIJK BEREIKBAAR EN HELPT REIZIGERS SLIMMER TE REIZEN. ADRES: EMMASINGEL 4 (DERDE ETAGE), 9726 AH GRONINGEN. TELEFOON: (050) 316 43 70. E-MAIL: info@groningenbereikbaar.nl. WEBSITE: www.groningenbereikbaar.nl. EINDREDACTIE: GRONINGEN BEREIKBAAR, BROUWER COMMUNICEERT. TEKSTBIJDRAGEN: BROUWER COMMUNICEERT, PERSBUREAU TAMMELING, GRONINGEN BEREIKBAAR, KIRSTEN SIKKEMA | BUREAU KURK. ONTWERP: LA COMPAGNIE. OPMAAK: PROVINCIE GRONINGEN. FOTO'S: JEROEN VAN KOOTEN, SIESE VEENSTRA, PRORAIL/STEFAN VERKERK, JAN BUWALDA, MIRANDA DRENTHE, PROVINCIE GRONINGEN, GRONINGEN BEREIKBAAR, GRONINGER ARCHIEVEN, ANNELINDE HOLWERDA (DIJKSTRA GROEP), STEVE KLEIN. INFOGRAPHIC: ALLES IN BEELD. PUZZEL: PERSBELANGEN. OPLAGE: 400.000 EXEMPLAREN. DRUK EN VERSPREIDING: NDC MEDIAGROEP.

WIN OV-TEGOED EN FORUM GIFTCARD!

Vul uw oplossing uiterlijk 5 januari 2024 in op de website www.groningenbereikbaar.nl/puzzel of stuur per post naar Groningen Bereikbaar, Postbus 610, 9700 AP Groningen o.v.v. puzzel. Vermeld in ieder geval uw naam, adres en telefoonnummer. Onder de winnaars verloten we vijf prijzen. De hoofdprijs is een OV-chipkaart met 100 euro reistegoed. Verder zijn er twee OV-chipkaarten met een reistegoed van 50 euro te winnen en twee met een tegoed van 10 euro. Omdat we het 10-jarige bestaan van Groningen Bereikbaar en de 25ste editie van de Groningen Bereikbaar-krant vieren, krijgt elke winnaar naast de OV-chipkaart ook een Forum Giftcard ter waarde van 25 euro. U mag slechts één oplossing inzenden. Prijswinnaars noemen we in de volgende editie met naam en woonplaats.

WOORDZOEKER

Zoek de woorden in het diagram en streep ze weg. De woorden staan in alle richtingen. Sommige letters worden vaker gebruikt. Na oplossing vormen de overgebleven letters een zin.

U I T S T O O T R I J D E N T

V H E R E W E G H N R S O A H

L G E F A S E S E M T I N V U

I M P A C T D G L I A J N I I

K R A A N P N A P A R A N G S

A V I J R I L S M F M E R A W

S R A V N E A A A N G D M T E

F I E O I A G N N E E U K I R

A G R Z R A F I W N S C N E K

L G A S U T D R O N E B I K E

T E I I G I E U I H V N E R N

K R L E E R D W C T D I C H T

S H S L I M G A S T V R I J I

P L A N V O R M I N G N D E R

A A N S L U I T E N K R A N T

©Persbelangen

AANSLUITEN

AFRIT

ASFALT

CHECK

DICHT

EBIKE

FASES

GASTVRIJ

GRONINGEN

HELPMAN

HEREWEG

IMPACT

KRAAN

KRANT

MAART

NAVIGATIE

PLANNEN

PLANVORMING

RAILS

REGIO

RIGGER

RIJDEN

RING

SLIM

SPITS

THUISWERKEN

UITSTOOT

VIADUCT

WEGEN

WINSUM

ZUID

De oplossing van de puzzel uit de vorige krant was: Laat je niet verrassen door afsluitingen deze zomer. De winnaars zijn mevrouw G. Boesjes (Groningen), mevrouw H. Vroom (Haren), mevrouw J. Cordes (Hoogeveen), de heer A. Bruggeman (Groningen) en mevrouw E. Kuipers (Winschoten). Zij hebben hun prijs inmiddels ontvangen. Gefeliciteerd!

OPERATIE
RING
ZUID

ERNSTIGE VERKEERSHINDER
IN GRONINGEN
MAART – SEPTEMBER 2024

WERK THUIS. PAK DE FIETS. REIS MET OV.

WWW.OPERATIERINGZUID.NL